

Stap, het eerste algemeen pensioenfonds in Nederland – 14 vragen aan Erno Kleijnenberg, bestuursvoorzitter

DOOR JOLANDA DE GROOT

Erno Kleijnenberg (65) had het na een succesvolle carrière in de verzekeringswereld rustig aan kunnen gaan doen. In plaats daarvan zet hij zijn carrière voort als bestuursvoorzitter van Stap, het eerste algemeen pensioenfonds in Nederland. Achter de schermen is twee jaar hard gewerkt aan dit APF. Nu Stap deze zomer een vergunning heeft gekregen van DNB, kan Kleijnenberg open kaart spelen.

U VOND HET GEEN TIJD WORDEN OM HET EENS RUSTIG AAN TE GAAN DOEN?

‘Toen ik gepolst werd voor Stap, was ik meteen geïnteresseerd. Aan het fenomeen APF is eigenlijk alles nieuw, het is een ongelooflijk boeiende uitdaging om aan zo’n belangrijke ontwikkeling in de pensioenmarkt je steentje bij te kunnen dragen, iets nieuws uit te vinden met alle deskundigen die ik om me heen heb. De ervaring die ik onder andere als bestuursvoorzitter van zorgverzekeraar ONVZ heb opgedaan met de telkens veranderende politieke omgeving en maatschappelijke opvattingen in de zorgwereld, zal me ook in de pensioenwereld goed van pas komen. Sla de krant er maar op na: ooit stond die vol met nieuws over de zorg, datzelfde zie je nu met pensioen. De rentestand, de dekkingsgraad; deze onderwerpen komen steeds naar voren.’

GAAT HET APF VEEL PROBLEMEN OPlossen?

‘Het pensioensysteem loopt stroef, daar zijn een paar oorzaken voor. De omvang en de governance van de pensioenfonds, de kosten, de bezetting van het bestuur; dit zijn allemaal problemen die om een oplossing vragen. Het APF, dat door de overheid als oplossing wordt aangereikt, lijkt mij een logische Stap.’

KUNT U WEL UIT DE VOETEN MET ALLE REGELS ROND HET APF?

‘Zoals ik het zie, zijn deze regels uiterst zorgvuldig tot stand gekomen. En we hebben natuurlijk een toezichthouder die héél accuraat die regels volgt en erop toeziet dat gebeurt wat moet gebeuren. Uiteraard heb je te maken met heel veel regels, maar aan de andere kant vind ik het een zegen voor Nederland dat er een toezichthouder is die zo zijn werk doet.’

WAT WAS DE GROOTSTE UITDAGING RONDOM DE VERGUNNINGAANVRAAG?

‘Natuurlijk krijg je die vergunning niet zomaar. Hier zijn intensieve voorbereidingen aan voorafgegaan. DNB eist dat alles – zoals beleidskaders, risico- en integriteitsanalyses en handboeken en dergelijke – op voorhand tot in de puntjes is beschreven en vastgelegd. Je moet je dus van alle mogelijke situaties een beeld kunnen vormen, terwijl de organisatie nog helemaal niet draait en er ook nog geen klanten zijn. Dat vraagt veel bestuurlijk inzicht, ervaring en inventiviteit. En alleen dankzij een goed team van experts zijn wij erin geslaagd dit tijdig te realiseren. We zijn nu bijzonder trots dat het Stap Algemeen Pensioenfonds het eerste in zijn soort is in Nederland.’

HOE VER IS STAP?

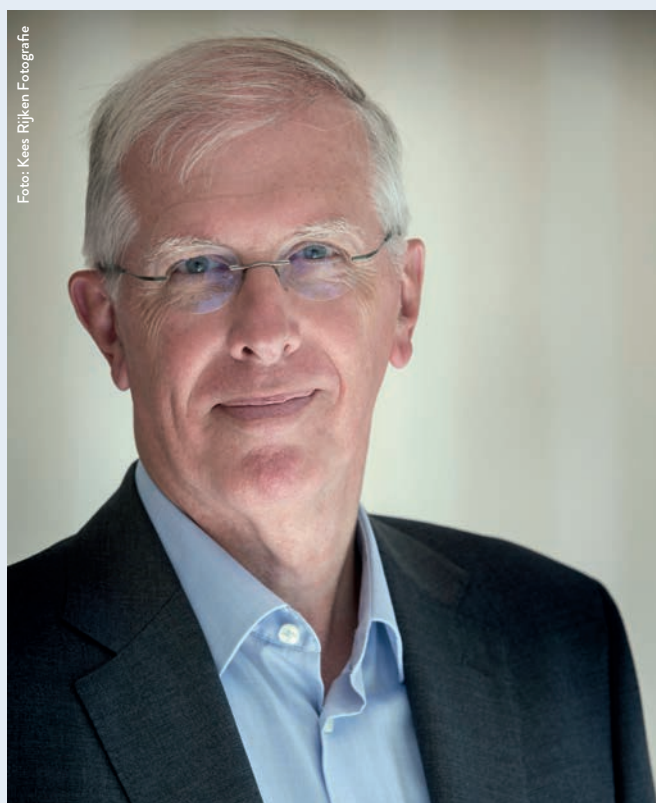
‘Het begon met een schets, en er is sindsdien enorm veel werk verzet. Nu zitten we in een fase waarin we kunnen zeggen: het gaat werken. De eerste klanten hebben toegezegd. Het eerste contract is al getekend. We zijn zo ver gekomen dat we het hele gebouw nu als het ware hebben ingericht. De eerste huurders zijn er al.’

WAAR MOETEN MENSEN AAN DENKEN BIJ STAP?

‘Aan een fonds dat wordt gedragen door twee ijzersterke partners: Aegon en TKP. Met TKP en TKP Investments hebben we zaken uitbesteed aan de beste pensioenuitvoerders van Nederland. Zowel TKP als TKPI hanteren lage kosten. Dit zal een van de belangrijke overwegingen van pensioenfondsen worden om zich bij een APF aan te sluiten: een betere kostenbeheersing, naast de voordelen van schaalgrootte. Tegelijkertijd stellen wij de deelnemers centraal, daarin gaan we echt ver. Dat is eigenlijk de vertaling van alles wat er in pensioenland gebeurt: alles moet naar mijn smaak in het belang zijn van de deelnemer. Ook nu er iets nieuws komt, moet je voor ogen houden dat het dus niet draait om werkgevers of om bestuurders. Stap is volledig zelfstandig en heeft een volledig professioneel bestuur. En nog een punt: de fondsen die overStappen behouden bij ons hun invloed.’

BEHOUD VAN INVLOED, HOE KRIJGT DAT HANDEN EN VOETEN?

‘Daaraan draagt met name het Belanghebbendenorgaan bij: daarin kiezen deelnemers, gepensioneerden en werkgevers hun eigen, onafhankelijke vertegenwoordigers. Stap heeft daar absoluut geen invloed op en draagt ook geen mensen voor. Dat hoort erbij als je de deelnemers centraal stelt. Je zult je vertegenwoordigers in het Belanghebbendenorgaan uitmuntend moeten bedienen, echt je verantwoording tot in de puntjes moeten regelen. En wat Stap werkelijk uniek maakt: de vergadering van Belanghebbendenorganen heeft

CV

Voordat Erno Kleijnenberg (65) bestuursvoorzitter werd van Stap Algemeen Pensioenfonds, was hij 10 jaar lang bestuursvoorzitter van ONVZ Zorgverzekering. Daarvoor werkte hij bij De Goudse Verzekeringen, laatstelijk als vicevoorzitter van het Bestuur. Zowel Bij De Goudse als bij ONVZ was hij voorzitter van het ondernemingspensioenfondsen en vanuit zijn lidmaatschap van het bestuur van het Verbond van Verzekeraars was hij ook lid van het bestuur van het pensioenfonds van het Verbond. Kleijnenberg is voorts commissaris bij WAA en toezichthouder op het Longfonds.

de macht om zowel de bestuurders als de raad van toezicht te benoemen en te ontslaan.’

WELKE INVLOED HEB JE VIA DAT BELANGHEBBENDEN-ORGAAN ALS WERKGEVER OF DEELNEMER?

‘Het Belanghebbendenorgaan, kortweg BO, heeft belangrijke instemmings- en adviesrechten. Het BO zal bijvoorbeeld goedkeuring moeten geven aan het strategische beleggingsbeleid, het toeslagenbeleid, de premie; belangrijke zaken dus. Daaraan heeft Stap nog toegevoegd dat het BO de bestuurders benoemt of ontslaat. Geen wassen neus: het is een ontzettend belangrijk orgaan waaraan het bestuur verantwoording aflegt.’

DE DEELNEMERS STAAN CENTRAAL. HOE MERKEN ZE DAT VERDER?

‘Stap steekt ook veel energie in een innovatieve communicatie: onze deelnemers hebben niet alleen op elk gewenst moment een helder overzicht van hun aanspraken, maar beschikken ook over een financiële planner die laat zien wat de mogelijkheden en beperkingen zijn voor een goede oude dag. Die communicatie is erg belangrijk om het vertrouwen van deelnemers te krijgen en vast te houden.’

NOU IS EEN VAN DE INITIATIEFNEMERS ACHTER STAP AEGON, EEN COMMERCIELE VERZEKERAAR. IN HOEVERRE ZIE JE DAT TERUG IN DE OPZET VAN DIT APF?

‘Laat ik het zo zeggen: dat we als Stap volstrekt onafhankelijk kunnen opereren, was voor mij een voorwaarde om dit te gaan doen. Die onafhankelijkheid maakt namelijk dat ik het belang van de deelnemer voorop kan stellen. Het is overigens een voorwaarde voor alle APF-bestuurders dat ze geen band hebben of hebben gehad met de initiatiefnemers.’

MAAR ALS IK MIJN FONDS ONDERBRENG BIJ STAP, GAAT DAN HET VERMOGENSBEHEER OVER NAAR TKP INVESTMENTS?

‘We doen niet aan verplichte winkelnering bij Stap. Ten opzichte van TKP en TKP Investments geldt: als die hun werk niet goed doen, hebben we een probleem met elkaar. Dat kan een spanningsveld creëren, maar ik verwacht hooguit gezonde spanning, binnen een gezonde verhouding.’

HOE ZIET HET STAP-BESTUUR ERUIT?

‘Het bestuur bestaat uit een team van vijf mensen, onder wie twee vrouwen, die allemaal hun sporen ruimschoots hebben verdiend en hun eigen deskundigheid meebrengen: de een op

Bestuur
Erno Kleijnenberg (voorzitter)
Daniëlle Melis
Huub Popping
Marga Schaap
Fred Ooms

Raad van toezicht
Jacques Moors (voorzitter)
René Vermeirssen
Jan Overmeer

het gebied van beleggingen, de ander in de pensioencommunicatie, de derde weer met jarenlange ervaring in de wereld van de pensioenfondsen. Redelijk eigenwijze mensen zijn het ook, en dat bedoel ik echt in de goede zin. Het geeft ons een goed gevoel dat we dit APF vanaf het begin mee hebben kunnen vormgeven. We staan ook met zijn allen de eerste klanten te begroeten die binnenkomen.’

KRIJGEN JULLIE KLANTEN MAKKELIJK OVER DE STREEP?

‘Het vergt natuurlijk nogal wat vertrouwen om je deelnemers over te dragen, zeker aan iets nieuws als een APF. Iedereen wil eerst eens met ons als bestuur kennismaken. Terecht: hoe kun je nu vertrouwen schenken aan een partij als je er geen gezicht bij hebt? Dat vinden wij zelf ook niet meer dan logisch. Inmiddels hebben we al vele goede gesprekken gevoerd, en hebben we kunnen ervaren dat onze aanpak werkt. Half juli heeft de eerste klant getekend bij Stap.’

WANNEER NOEMT U STAP EEN SUCCES?

‘Stap is succesvol als de deelnemers de overtuiging hebben dat het APF alles doet om tot een optimaal resultaat te komen met een excellente dienstverlening, waarbij volledige transparantie vooropstaat. Een pensioenresultaat tegen faire en markt-conforme kosten, waarbij de deelnemers weten wat er met hun pensioen gebeurt en wat ze daar zelf aan kunnen bijdragen. De overgang naar het APF is een Stap in een nieuwe wereld, maar het is een wereld waarin wij geloven.’ «

DNB eist dat alles – zoals beleidskaders, risico- en integriteitsanalyses en handboeken en dergelijke – op voorhand tot in de puntjes is beschreven en vastgelegd.

Een van de belangrijkste overwegingen van pensioenfondsen om zich bij een APF aan te sluiten zal worden: een betere kostenbeheersing, naast de voordelen van schaalgrootte.

In het Belanghebbendenorgaan kiezen deelnemers, gepensioneerden en werkgevers hun eigen, onafhankelijke vertegenwoordigers. Het Belanghebbendenorgaan benoemt en ontslaat de bestuurders.

Een voorwaarde voor alle APF-bestuurders is dat ze geen band hebben of hebben gehad met de initiatiefnemers.